

KV 02

ANNA

KOMENA

**Paměti
byzantské
princezny**

ODEON

PRANA 1996

nositi. Godefroi ho zahrnul výčitkami a řekl: „Ty kterýjsi odešel ze své země jako král s velkým bohatstvím a vojskem, ses z vysokého postavení ponížil do postavení otroka. Ted' ještě přichází se stejnou radou ke mně, jako by to byl bůhvjaký hr-dinský čin.“ Na to mu Hugo odpověděl: „Měti jsme zůstat doma ve své zemi a neměli jsme odcházet do ciziny. Ale když už jsme přišli až sem a neobejdeme se bez císařovy pomoci, povede se nám zle, nebudeme-li poslušni jeho slov.“ Hugo odešel s nepořízenou. Císař se dozvěděl, že se blíží i ostatní hrabata, proto poslal vybrané velitele s jejich oddíly a přikázal jim, aby přemluvili nebo třeba i donutili Godefroie překročit úzinu. Jakmile je Latinové zpozorovali, neváhali ani okamžik, nezeptali se ani, co chtějí, a hned se pustili do boje. Došlo k prudké bitvě a na obou stranách padl značný počet bojovníků. Všichni císařovi bojovníci, kteří se přišli odvázně vřhali do boje, utřžili rány. Ale protože císařští bojovníci statečněji, Latinové ustoupili.

11 Godefroi se brzy musel podrobit císařově vůli. Dostavili se k císaři a složili požadovanou přísahu, že totiž všechna města, země a pevnosti, které obsadí a které dříve patřily byzantské říši, předá veliteli, jehož k němu pošle císař. Když složil tuto přísahu, obdržel od císaře slušnou částku peněz, stal se císařovým hostem a spolutolovníkem, po bohaté hostině se pak přeplavil přes úzinu a utábořil se u města Pelekanon. Císař vydal rozkaz zajistit Latinům bohaté zásoby.

X Po Godefroiiovi dorazil hrabě Raul s patnácti tisíci rytířů a pěšáky. Utábořil se se svými hrabaty na břehu Propontidy u takzvaného Patriarchova kláštera, ostatní vojsko tábořilo na území, které se táhlo až k Sosthemu. Raul se choval stejně jako Godefroi, odkládal přechod přes Propontidu a očekával příchod dalších hrabat. Císař myslal na budoucnost a jejich příchodu se obával, proto se snažil silou i přesvědčováním urychlit Raulův odchod. Povolal k sobě Opa (byl to urozený muž,

kteřý vynikal vojenskou zkušenosťou) a poslal jej s dalšími urozenými muži po pevnině k Raulovi, kterého měl přimět k odchodu. Když Opos viděl, že Raul se nechce podřítit císařovu příkazu a že navíc mluví o císařovi drze, ozbrojili své vojsko a postavili je do bojového šikru. Snad chtěl barbara zastrážit a tím způsobem jej přimět, aby se přeplavil na druhou stranu Propontidy. Ale Raul zaujal rychleji, než to mohl vylicít, s Kely bojové postavení a s takovou chutí, jako se lev vřhá na velkou kořist, se pustil do prudkého boje s Opm.

2 Tu dorazili po moři Pegasios, který měl Kely přepravit na druhou stranu Propontidy. Když viděl pozemní bitvu a těžký útok Keltů proti římskému vojsku, vylodil se a zaútočil na Kely zezadu. V té bitvě padlo mnoho lidí a většina bojovníků utřžila nějaké zranění. Ti, kteří bitvu přežili, požádali, aby je přepravili na druhou stranu. Císař, velmi chytřý člověk, uvážil, že by nebylo vhodné, aby se Raulovy oddíly spojily s Godefroiio-vým vojskem. Mohly by mu říci o všem, co se stalo, a poševtaje proti němu. Proto Raulovy vojákův nejich žádost ochotně naložil na plavidla a vypravil je po moři k Spasielovu hrobu. Vzdřt přece o to výslovně žádali. Poslal rovněž k očekávaným hrabatům posly s přátelským vzkazem, který v nich měl vzbudit dobrou naději. Po svém příchodu také ochotně plnili všechny příkazy.

3 Tolik stačí říci o hraběti Raulovi. Za ním přicházelo další nespočetné a smššené množství lidí, sebrané téměř ze všech keltských zemí. Jako velitelé byli v jejich čele králové, věvodové, hrabata a dokonce i biskupové. Císař, který dovedl odhadnout příchůt vývoji a učinit vždy prospěšné rozhodnutí, jim vyslal vsířic posly, kteří je přátelsky vířali laskavými slovy. Vydal také rozkaz, aby pověření lidé poskytovali Keltům dostatečné zásoby, jen ať nenajdou žádnou záminku k stížnosti. Tak Keltové přitáhli k hlavnímu městu. Jejich počet bychom mohli srovnat s nebeskými hvězdami nebo se zrnky písku na mořském břehu. Bylo jich „tolik, co zřata je listů a květů“, jak

čteme u Homéra. Ti všichni spěchali ke Konstantinopoli.

4 Ráda bych uvedla jména velitelů, ale nemohu. Slova mi vážnou v hrdle, nedokážu ta barbarská jména pro jejich nelibozvůcnost vyslovit a jejich také příliš mnoho. Proč bych se také měla pokoušet vypočítávat jména tolika lidí, když už i pohled na ně vzbuzoval nelibost současníků. Když přišli do hlavního města, přikázal císař, aby se jejich vojsko rozmístilo v oblasti mezi klášterem Kosmidion a Hierem.

5 Svým kritikem u nich neudržovalo kázeň jen devět hlasatelů jako kdysi v řeckém vojsku, ale provázal je velký počet staletých ozbrojenců, kteří je přesvědčovali, aby se řídili císařovými rozkazy. Císař si přál, aby složili tutěž přísahu jako Godefroi. Zval k sobě každého zvlášť, s každým promlouval v soukromí a projevoval mu své přání. Ti ochotnější mu měli posloužit jako prostrědníci u tvrdohlavějších mužů. Nikdo však císaře neposlechl a všichni čekali na Bohemundův příchod. Tisícovým způsobem předkládali neustále další požadavky, ale císař snadno zaujímal stanovisko k jejich námitkám a tvrději na ně nalehal, až je přiměl, aby složili tutěž přísahu jako Godefroi, kterého povolal z Pelekana přes moře jako svědka přísahy.

6 Když se všichni shromáždili a když se dostavili i Godefroi, složila všechna hrabata přísahu. Jeden z šlechticů měl tu drzost, že si sedl na císařský trůn. Císař to snesl beze slova, protože už si dlouho byl vědom zpupnosti Latinů. Hrabě Balduin však přistoupil k šlechtici, vzal ho za ruku a s výčitkami její odtažitostí odvedl: „Něco takového jsi neměl dělat, zvlášť když jsi císařovi složil vazalský slib. Byzantsí císařové nejsou zvyklí na to, aby jejich poddaní v jejich přítomnosti seděli. Ti, kdo se stali vazaly jeho císařského Veličenstva, musejí zachovávat zvyky jeho země.“ Šlechtic nato Balduinovi nic neřekl, podíval se zle směrem k císaři a svým jazykem zamumlal: „Podívejte se na toho venkovského balba, sám si tu sedí, zatímco před ním stojí takový velitelé.“

7 Císaři neušel pohyb Latinových trů. Zavolal k sobě jednoho z tlumočnicků z latiny a zeptal se ho na význam Latinových slov. Když uslyšel, co Latin zamumlal, neřekl mu pro tu chvíli nic, ale také na to nezapomněl. Když se Latinové přišli s císařem rozloučit, zavolal k sobě onoho pyšného a drzého muže a zeptal se ho na jeho jméno, i na to, odkud pochází a z jakého je rodu. Latin odpověděl: „Jsem čitokrevný Frank urozeného púvodu. Jedno vím. Na jednom z rozcestí mého kraje stojí kostel postavený v dávné době. Sem může přijít každý, kdo chce svěst souboj, zde žádá o boží pomoc, zatímco čeká na svého soupeře. I já jsem dlouho nečinně čekal na tomto rozcestí na toho, kdo by se chtěl pusit se mnou do boje, ale člověk tak odvážný se neukázal.“ Císař ho vyslechl a odpověděl mu: „Jestli jsi tenkrát nenašel příležitost k boji, ačkoli jsi ji vyhledával, nastává teď pro tebe čas, kdy budš moci bojovat do syrota. Doporučuji ti, aby ses nestavěl ani na konec šiku, ani do jeho čela; zůstávej raději v jeho středu. Já totiž mám starou zkušenost a vím, jak se musí bojovat s Turky.“ Císař nedával takové rady jen tomuto muži. Také ostatní upozorňoval na všechny situace, s nimiž se mohli při svém tažení setkat, radil jim, aby se nepouštěli do bezhlavého pronásledování barbarů, dopřije-li jim Bůh vítězství, aby tak neupadli do léčky a naši v ní smrt.

XI Mé lícení se zatím týkalo jen Godefroie, Raula a jejich doprovodu. Mezi tím Bohemund dorazil s ostatními hrabaty do města Apros. Byl si vědom, že není vznešeného púvodu a že pro nedostatek prostředků nemohl postavit ani silné vojsko, proto chtěl získat císařovu náklonnost a přitom skrytí své skutečné záměry. Jel tedy napřed s malou družinou deseti Keltu a spěchal do hlavního města. Císař už dlouho znal jeho listivost, jeho zákeřnou a prohnanou povahu, proto s ním chtěl promluvit, dříve než dorazí všechna ostatní hrabata, vyslechnout jeho názory a přesvědčit jej, aby se přepravil přes moře